

BAU, sufficiency of measures and (cost) effectiveness of new measures in Latvia

Kristīne Pakalniete
AKTiiVS Ltd.

Background

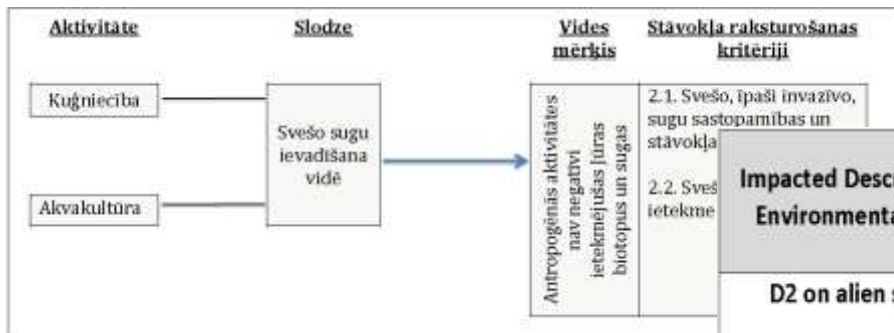
Information sources:

- ▶ ESA for national Initial Assessment of 2018
- ▶ ESA for 1st national PoM (2016) [CE of new measure]

Assessment elements:

- ▶ Linkages between Activities => Pressures => State (Descriptors, GES Criteria and Indicators)
- ▶ Assessment of significance of pressures from activities (for each D)
- ▶ BAU: Implementation of BAU policies and their effectiveness
- ▶ Assessment of risk of failing GES in 2020
- ▶ Effectiveness and CE of new measures

Linkages A-P-S, significance of pressures (2018)

Impacted Descriptor and Environmental Target	Pressure	Sector/Activity causing pressure	Relative significance of pressure	Spatial significance of impact
D2 on alien species Env.Target 1: Anthropogenic activities have no negative impact on marine habitats and species	Introduction of alien species	Shipping	4	4
		Aquaculture	1	4

Scale	Category	Description of category for SIGNIFICANCE OF PRESSURE	Description of category for SPATIAL SIGNIFICANCE of pressure
1	Low impact	Sector/Activity makes < 20 % of the total pressure on D	Pressure from sector/ activities impacts < 5 % of the Latvian marine waters
2	Moderate impact	Sector/Activity makes 20-30 % of the total pressure on D	Pressure from sector/ activities impacts 5 -20 % of the Latvian marine waters
3	High impact	Sector/Activity makes 30-50 % of the total pressure on D	Pressure from sector/ activities impacts 20-60 % of the Latvian marine waters
4	Very high impact	Sector/Activity makes > 50 % of the total pressure on D	Pressure from sector/ activities impacts > 60 % of the Latvian marine waters

BAU: Implementation of existing policies (2018)

⇒ **Excel database**. By pressures: alien species, fish extraction, nutrient emissions, marine litter, physical pressures, other measures for biodiversity . Including also spatial protection and management measures

To identify measures that will be implemented in BAU timeframe (till 2020), but also upcoming

Policy frameworks (EU, HELCOM)

«Measures» (implemented, planned)

Classifying: current situation, BAU, uncertain

SLODZE: Svešo sugu (SS) un patogēnu ievadīšana vidē (labojumi uz 10.2018. ar sarkanu tekstu)

Slodzes avota veids, Slodzes raksturs	Nozares/ Aktivitātes (kas rada slodzi)	Prasību/ričību /pasākumu ("pasākumu") nosaukums	Prasību/ričību/pasākumu ("pasākumu") apraksts	Pasākumu veids	Pasākumu likumīgais statuss	Pasākumu ieviešanas statuss	Skaidrība par pasākumiem	Nenoteiktība par P. un/vai to ieviešanu	P. ieviešanas laika horizonts	Vai ir nozīmīgas grūtības/ šķēršļi P. ieviešanai. Komentāri par P. ieviešanas situāciju.
Dzīvotņu Direktīva, Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību										
Tieša, Sistemātiskā	Akvakultūra	SS ievadīšanas vidē regulējums	Svešzemju sugu apzinātu introdukciju savvaļā, regulē tā, lai nekaitētu dabiskām dzīvotnēm to dabiskās izplatības areālā, un, ja pamatoti nepieciešams, introdukciju aizliedz.	Reg	ieviešana ir obligāta	P. ir ieviests	Nē(Nac)	Zema	Esošā situācija	(Nozīmīgi šķēršļi netika identificēti.)
Tieša, Sistemātiskā	Visas, kas rada slodzi	Informācija un izglītība	Dalībvalsts veicina izglītību un vispārējo informācijas pieejamību par savvaļas faunas un floras sugu aizsargāšanu un saglabāšanu.	In	Apņēmusies ieviest	P. ir ieviests	Nē(Nac)	Vidēja	Esošā situācija	-
Tieša, Sistemātiskā	Visas, kas rada slodzi	Pētniecība	Dalībvalstis un Komisija apmainās ar informāciju, lai nodrošinātu pienācīgu pētniecības koordinēšanu savstarpējā līmenī, ņemot vērā direktīvā izklāstītos mērķus.	Zīp	Apņēmusies ieviest	P. ir ieviests	Nē(Nac)	Vidēja	Esošā situācija	(-) (? Nepietiekams nacionālais finansējums pētniecībai.)
ES Regula par SS izmantošanu akvakultūrā, Padomes Regula Nr. 708/2007 (2007. gada 11. jūnijs) par svešzemju un vietējā areālā nesastopamu sugu izmantošanu akvakultūrā, un Regula (ES) Nr. 304/2011 (2011.gada 9.marts) ar ko groza Regulu (EK) Nr. 708/2007.										
Tieša, Abējāda (Sist. un Negadīj.)	Akvakultūra	Atļauju izsniegšana	Akvakultūras operatoriem nepieciešams saņemt atļauju, pirms svešzemju sugas ieviešanas vai vietējā areālā nesastopamas sugas pārvietošanas.	Reg	ieviešana ir obligāta	P. ir ieviests	Jā	Zema	Esošā situācija	ZM, IB (09.2018.) MK not. 1165 (21.12.2010.). Atļauju izsniegšanu nodrošina DAP (https://www.daba.gov.lv/public/lat/pakalpojumi/#sugas).
Tieša, Abējāda (Sist. un Negadīj.)	Akvakultūra	Karantīna	Karantīna ir jāievieš visos gadījumos, kad ūdens organismi tiek ielaisti "atklātās akvakultūras platībās".	Reg	ieviešana ir obligāta	P. ir ieviests	Jā	Zema	Esošā situācija	ZM, IB (09.2018.) MK.not. Nr 146 (14.03.2017.). Regulas prasības ir pārņemtas. DAP ir kompetentā iestāde par regulā minēto atļauju izsniegšanu un reģistra uzturēšanu.
Tieša, Abējāda (Sist. un Negadīj.)	Akvakultūra	Ekspimentāla izlaišana	Specifiskos gadījumos pirms ūdens organismu ielaišanas atklātās akvakultūru platībās, nepieciešams veikt eksperimentālu izlaišanu.	Reg	ieviešana ir obligāta	P. ir ieviests	Jā	Zema	Esošā situācija	ZM, IB (09.2018.) MK.not. Nr 146 (14.03.2017.). Regulas prasības ir pārņemtas. DAP ir kompetentā iestāde par regulā minēto atļauju izsniegšanu un reģistra uzturēšanu (https://www.daba.gov.lv/public/lat/dati1/sveszemju_sugas/).

BAU: Effectiveness of existing policies (2018)

⇒ For Descriptors D2, D3, D5, D10.

Evaluation issues	Evaluation (justification)	Assessment
Sources of pressures/ activities	<p>Esošie un līdz 2020.gadam plānotie pasākumi aptver nozīmīgākās aktivitātes, kas rada slodzi (kuģniecība un jūras akvakultūra), un antropogēnos slodzes avotus (svešo sugu (SS) ienākšana ar kuģu balasta ūdeņiem).</p> <p>Informācijas trūkuma dēļ nav vērtēta citu SS ienākšanas ceļu nozīmība (piem., ar apaugumu uz kuģu korpusiem, t.sk., rekreācijas laivām). Nav vērtēta slodze saistībā arī parazitāru un patogēnu ienākšanu.</p>	Nozīmīgākās aktivitātes un slodzes avoti ir aptverti.
Effective mix of policy measures (types of measures)	<p>Esošie un līdz 2020.gadam plānotie pasākumi veido efektīvu pasākumu kopumu, lai novērstu SS ienākšanu caur kuģu balasta ūdeņiem (ietverot gan pasākumus kuģiem, gan to uzraudzību un izpildes kontroli, kā arī ietekmes monitoringu). Lai gan atsevišķi pasākumi varētu netikt īstenota līdz 2020.gadam (saistībā ar balasta ūdeņu kontroles īstenošanu).</p> <p>Jūras akvakultūrai nākotnē varētu būt nepieciešami turpmāki pasākumi (piem., saistībā ar BAT un BEP* principu un pasākumu izstrādi). [<i>* Best Available Technology, Best Environmental Practice</i>]</p> <p>Nav efektīvu pasākumu, lai novērstu SS ienākšanu ar apaugumu uz kuģu korpusiem. Nav skaidrība vai un kādi pasākumi varētu būt nepieciešami patogēnu un parazitāru ienākšanas profilaksei.</p> <p>ES regulējums nosaka pasākumu kopumu invazīvo SS introdukcijas un izplatīšanās profilaksei un pārvaldībai. Taču pasākumu noteikšana un īstenošana nacionālā līmenī sagaidāma drīzāk pēc 2020.gada. Turklāt šis regulējums šobrīd aptver tikai 2 jūras ūdeņos sastopamas sugas.</p>	<p>Esošie un plānotie pasākumi veido efektīvu pasākumu kopumu SS ienākšanas ar kuģu balasta ūdeņiem novēršanai.</p> <p>Pasākumu kopums citiem slodzes avotiem/ SS izplatības ceļiem ir nepilnīgs (vai to trūkst).</p>
Implementati on effectiveness of measures and gaps	<p>Attiecībā uz kuģu balasta ūdeņiem, lai arī lielākajai daļai pasākumu nacionālā līmenī ieviešana ir sagaidāma līdz 2020.gadam, taču pasākumu efekts pilnībā būs novērojams pēc 2020.gada. Ir nenoteiktība nacionālo kuģu balasta ūdeņu kontroles pasākumu ieviešanai līdz 2020.gadam. Turklāt pasākumu efektivitāte būs atkarīga arī no pasākumu ieviešanas citās Baltijas jūras valstīs (ir iespējama kuģu ienākšana bez atbilstošas balasta ūdeņu apsaimniekošanas valstu ostās, kuras nav ratificējušas konvenciju un tādējādi neveic kuģu kontroles).</p> <p>Attiecībā uz invazīvo SS introdukcijas un izplatīšanās profilaksi un pārvaldību, šobrīd nav zināmi konkrēti pasākumi, kas tiks noteikti un īstenoti nacionālā līmenī (saistībā ar pasākumiem invazīvo SS izplatības ceļu pārvaldībai, apkarošanai agrīnā stadijā, ieviešanas vai izplatīšanās novēršanai).</p>	Daļai nozīmīgu pasākumu ir nenoteiktība par konkrētiem īstenojamiem pasākumiem un/vai to ieviešanas termiņu.
Overall assessment: <p>Nozīmīgākās izmaiņas pasākumu ieviešanā līdz 2020.gadam sagaidāmas saistībā ar pasākumu īstenošanu kuģu balasta ūdeņu pārvaldībai. Taču sagaidāms, ka vides efekts no pasākumu ieviešanas pilnībā būs novērojams pēc 2020.gada. Pasākumi, kas varētu tikt noteikti un īstenoti nacionālā līmenī, saistībā ar invazīvo SS introdukcijas un izplatīšanās profilaksi un pārvaldību šobrīd nav zināmi.</p> <p>Tāpēc sagaidāms, ka līdz 2020.gadam stāvoklis nemainīsies. Stāvokļa uzlabojumi ir sagaidāmi pēc 2020.gada. Vienlaikus nākotnē būtu jāizvērtē nepieciešamība pēc pasākumiem šobrīd neaptvertiem slodzes avotiem/ SS ienākšanas ceļiem.</p>		→

Changes in State (to 2020) from implementing existing policies

Combined effect of all measures of BAU policies for given D

Expert assessment

Risk of failing GES in 2020 (2018)

- ⇒ For Descriptors D2, D3, D5, D10.
- ⇒ Limitation: no/incomplete definitions of GES, current status assessments and its compliance to GES.

Accounting effect of BAU policies

Categories (explained)

Low-High risk

Low-High risk assessment confidence

Expert assessment

Apakš-baseins	Esošā stāvokļa vērtējums	BS pasākumu efektivitātes novērtējums	Efektivitātes novērtējuma pamatojums	RISKA VĒRTĒJUMS (nesasniegt LVS)	Riska vērtējuma pamatojums	Riska vērtējuma TICAMĪBAS novērtējums	Ticamības novērtējuma pamatojums
Baltijas jūra	2017.gads ir noteikts kā references gads, tādēļ esošā stāvokļa atbilstība LJVŠ nav vērtēta.	→	Esošie un plānotie pasākumi veido efektīvu pasākumu kopumu SS ienākšanas ar kuģu balasta ūdeņiem novēršanai. Taču vides efekts no pasākumu ieviešanas pilnībā būs novērojams pēc 2020.gada.	Moderate	Esošais stāvoklis nav tuvu LJVŠ un, īstenojot esošos un plānotos pasākumus līdz 2020.gadam nav sagaidāma pozitīva tendence LJVŠ virzienā. Nozīmīgu pasākumu pozitīvais efekts būs novērojams pēc 2020.gada.	Moderate-High	Ir skaidri definēta LJVŠ skaitliskā vērtība, riska vērtējums ir balstīts uz novērojumu rezultātiem.
Rīgas līcis	Taču dati liecina par jaunām svešajām sugām Latvijas jūras ūdeņos, kas ienākušas 2012.-2017.gadu periodā.	→	Nepilnības vai pasākumu trūkums citiem slodzes avotiem/ SS izplatības ceļiem. Daļai nozīmīgu pasākumu ir nenoteiktība par konkrētiem īstenojamiem pasākumiem un/vai to ieviešanas termiņu.	Moderate		Moderate-High	

Effectiveness of new measures (2016)

⇒ For individual measures. Semi-quantitative assessment (categories with specified quantitative intervals). Expert judgement.

Total effectiveness from 3 elements: (1) load reduction from source (low to very high effect) x (2) significance of pressure from the source x (3) spatial significance of pressure . Total effectiveness score for a measure, interpreted by 5 categories. Confidence of Eff.Assessm (5 categories).

Scale	Category	SIGNIFICANCE OF PRESSURE	SPATIAL SIGNIFICANCE of pressure
1	Low impact	Sector/Activity makes < 20 % of the total pressure on D	Pressure from sector/ activities impacts < 5 % of the Latvian marine waters
2	Moderate impact	Sector/Activity makes 20-30 % of the total pressure on D	Pressure from sector/ activities impacts 5 -20 % of the Latvian marine waters
3	High impact	Sector/Activity makes 30-50 % of the total pressure on D	Pressure from sector/ activities impacts 20-60 % of the Latvian marine waters
4	Very high impact	Sector/Activity makes > 50 % of the total pressure on D	Pressure from sector/ activities impacts > 60 % of the Latvian marine waters

Cost categories	Effectiveness categories				
	5 very high	4 high	3 moderate	2 low	1 very low
1 very high	3	3	2	1	1
2 high	3	3	3	2	1
3 moderate	4	4	3	2	2
4 low	5	4	3	3	3
5 very low	5	5	4	3	3